

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/81/2016
Identifikačné číslo spisu:	8707202385
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8707202385.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu S. A., bývajúceho v S., H., zastúpeného Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom v Poprade, Námestie sv. Egídia 93, proti žalovanému S. M., bývajúcemu v S., S., o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20 C 43/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. októbra 2015 sp. zn. X Co 89/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 3. februára 2015 č. k. 20 C 43/2007-421 návrh žalobcu zamietol a vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Po právnej stránke dôvodil aplikáciou § 11, § 13 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na skutočnosti, ktoré sú podmienkou priznania nemajetkovej ujmy ako formy zadostučinenia za tvrdený zásah do jeho osobnostných práv. V súvislosti s trovami konania poukázal na § 151 ods. 3 O. s. p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 21. októbra 2015 sp. zn. 3 Co 89/2015 potvrdil rozsudok vo výroku, ktorým súd prvej inštancie návrh zamietol. Stotožnil sa s názorom okresného súdu (§ 219 ods. 1 a 2 O. s. p.), že žalobca v konaní nepreukázal, že tvrdené údaje žalovaného v televíznej relácii mali skutočne za následok zníženie žalobcovej občianskej bezúhonnosti, cti, vážnosti alebo dôstojnosti v spoločnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca vytrhol výrok žalovaného z kontextu relácie a prisúdil výroku také účinky, ktoré vôbec nemal. Žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie opodstatnenosti uplatneného nároku a nepreukázal, aby uvedený výrok v kontexte s celou reláciou bol objektívne spôsobilý privodiť mu ujmu na cti. Na trovy konania aplikoval § 224 ods. 1 a 4 O. s. p.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) 8. decembra 2015 dovolanie.

Namietal procesný nedostatok v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Uviedol, že mu bola v konaní odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd sa dôsledne nevyrovnal s odvolacími námietkami, rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a hodnotil dôkazy, ktoré sám nevykonal. Súčasne označil dovolaním napadnutý rozsudok za prekvapivý. Žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uplatnil si aj nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho konania.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť, najmä z dôvodu, ktorý vyjadril už odvolací súd vo svojom rozsudku, resp. z dôvodu, že dovolanie nie je v súlade s O. s. p.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (§ 427 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) CSP).

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (8. decembra 2015), t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v platnom znení (ďalej aj „O. s. p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O. s. p.

8. Dovolaním žalobcu je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí jeho žaloby, nejedná sa teda o prípad prípustného dovolania podľa § 238 O. s. p. umožňujúceho uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

9. V danom prípade by preto dovolanie bolo prípustné, ak by v konaní došlo k procesným nedostatkom uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. (tzv. dôvody zmätočnosti rozhodnutia). Dovolateľ procesné pochybenia konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

10. Dovolateľ mal za to, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Namietal, že odvolací súd sa dôsledne nevyrovnal s odvolacími námietkami, rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a hodnotil dôkazy, ktoré sám nevykonal, tiež označil dovolaním napadnutý rozsudok za prekvapivý.

11. Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie taký závadný postup súdu priechiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania s cieľom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. V preskúmvanej veci ale nedošlo k takémuto, dovolateľom namietanému, odňatiu možnosti pred súdom konať.

12. K nedôvodnej námietke dovolateľa o nedostatočnom odôvodnení, tzv. nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd poznamenáva, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č.

1/2016 a je aktuálne aj v danom prípade.

13. Najvyšší súd skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Vzhľadom na obsah spisu a dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu dovolací súd konštatuje, že v danom prípade nejde o výnimočnosť, aby písomné vyhotovenie napadnutého rozhodnutia neobsahovalo zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, ktorá skutočnosť by zakladala prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Dovolaním napadnuté rozhodnutie spĺňa zákonom požadované náležitosti (§ 219 ods. 1 a 2 O. s. p. vo väzbe na § 167 ods. 2 O. s. p. a § 157 ods. 1 a 2 O. s. p.), keď treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu s rozhodnutím súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd potvrdí rozhodnutie súdu prvej inštancie pre jeho vecnú správnosť vo výroku (§ 219 ods. 1 O. s. p.), čo znamená komplexnú správnosť potvrdzujúceho rozhodnutia z hľadiska skutkových a právnych dôvodov, potom ak sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, môže (ale nemusí) sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosť napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O. s. p.). Uvedená právna úprava teda dovoľuje odvolaciemu súdu pri odôvodňovaní svojho potvrdzujúceho rozhodnutia, ak sú súčasne splnené dve podmienky - ak je výrok vecne správny a v celom rozsahu sa stotožňuje aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, že nemusí opakovať podstatnú časť z odôvodnenia súdu prvej inštancie, ale stačí, ak v odôvodnení rozhodnutia iba poukáže na správnosť skutkových zistení a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z uvedeného dôvodu potom neobstojí námietka dovolateľa, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie. Napokon treba dodať, že za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

14. Pre úplnosť a tiež vzhľadom na nedôvodnú námietku dovolateľa o nedôslednom vyrovnaní sa s jeho odvolacími námietkami odvolacím súdom dovolací súd uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „SR“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04 - www.concourt.sk). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“. (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, *Recueil* III/1997, či rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko*, oba z 9. decembra 1994, *Annuaire*, séria A č. 303 A a č. 303 B).

15. Dovolateľ odvolaciemu súdu vyčítal, že sa zaoberal hodnotením dôkazov, ktoré sám nevykonával, k čomu dovolací súd uvádza, že postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával dokazovanie v rozsahu podľa názoru účastníka konania, nezakladal prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodnímala možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999). Napokon ani do obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípade sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá procesná strana, resp. účastník konania (II.

ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

16. Dovolací súd poukazuje aj na záver ústavného súdu, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p." (viď IV. ÚS 196/2014).

17. Dovolateľ tiež namietal tzv. prekvapivé rozhodnutie, pretože sa odvolací súd nezaoberal jeho odvolacími námietkami a rozhodoval na základe vlastných úvah. Dovolací súd poznamenáva, že uvedená argumentácia nespĺňa obsahové poňatie prekvapivého rozhodnutia. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie za súčasného splnenia tej podmienky, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá účastník konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné. V danom prípade oba sudy nižšej inštancie dospeli k rovnakým právnym záverom, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie opodstatnenosti uplatneného nároku; nepreukázal, že uvedený výrok v kontexte s celou reláciou bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na cti žalobcu. Argumenty, ktoré uviedli vo svojich rozhodnutiach podporovali jeden a ten istý právny záver; preto nejde o tzv. prekvapivé rozhodnutie odvolacieho súdu ako sa mylne žalobca domnieva. Keďže odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie „nečakane" a nepredvídateľne na iných (nových) právnych dôvodoch než súd prvej inštancie, nevznikla mu poučovací povinnosť v zmysle § 213 ods. 2 O. s. p.

18. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p., preto najvyšší súd jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozhodnutia odvolacieho súdu.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.